

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

«Середня освіта (Німецька мова і зарубіжна література)»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

**предметною спеціальністю: 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна
література (німецька))**

спеціалізацією: 014.022 Німецька мова та зарубіжна література

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

**Кваліфікація: Магістр середньої освіти (Мова та зарубіжна література
(німецька). Вчитель німецької мови і зарубіжної літератури закладу
загальної середньої освіти**

Кам'янець-Подільський 2024 р.

Розробники:

Гарант освітньо-професійної програми

Тетяна БОДНАРЧУК, доцент кафедри німецької мови,
кандидат педагогічних наук, доцент

Члени проєктної групи

1. **Семен АБРАМОВИЧ**, професор кафедри
слов'янської філології та загального мовознавства,
доктор філологічних наук, професор

2. **Тетяна КАЛИНЮК**, завідувач кафедри німецької мови,
доцент кафедри німецької мови,
кандидат педагогічних наук, доцент

3. **Ольга ДОБРИНЧУК** доцент кафедри німецької мови,
кандидат філологічних наук, доцент

4. **Ірина ГОЛУБИШКО** доцент кафедри
германських мов і зарубіжної літератури,
кандидат філологічних наук, доцент

5. **Ольга КРИЖАНОВСЬКА** вчитель німецької мови,
заступник директора Кам'янець-Подільського НВК № 3
у складі загальноосвітньої школи
I-III ступенів та ліцею Хмельницької області

6. **Вікторія ПРЕДИТКЕВИЧ**, здобувачка вищої освіти
спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (німецька))
факультету іноземної філології Кам'янець-Подільського
національного університету імені Івана Огієнка

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму оновлено робочою групою у складі:

1. **Боднарчук Тетяна Вікторівна** – доцент кафедри німецької мови, кандидат педагогічних наук, доцент – гарант освітньої програми
2. **Абрамович Семен Дмитрович** – професор кафедри слов'янської філології та загального мовознавства
3. **Калинюк Тетяна Василівна** – завідувач кафедри німецької мови, доцент кафедри німецької мови, кандидат педагогічних наук, доцент
4. **Добринчук Ольга Олександрівна** – доцент кафедри німецької мови, кандидат філологічних наук, доцент
5. **Голубішко Ірина Юрївна** – доцент кафедри германських мов і зарубіжної літератури, кандидат філологічних наук, доцент
6. **Крижановська Ольга Анатоліївна** – вчитель німецької мови, заступник директора Кам'янець-Подільського НВК № 3 у складі загальноосвітньої школи I-III ступенів та ліцею Хмельницької області
7. **Козерацька Маргарита Євгенівна** – здобувачка вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (німецька) факультету іноземної філології Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Обґрунтування змін:

Оновлення ОПП здійснюється за результатами моніторингу освітніх програм в університеті. Освітньо-професійна програма враховує вимоги Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736 від 23.12.2020 року, Положенням про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) (затверджено вченою радою університету 29.10.2020 р., протокол №10; введено в дію наказом ректора від 30.10.2020 р № 117-ОД), Національної рамки кваліфікації (Постанова Кабінету Міністрів України №1341 від 23.11.2011 р., із змінами внесеними згідно з Постановами Кабінету України №509 від 12.06.2019 р., №519 від 25.06.2020 р.), «Концепції розвитку педагогічної освіти» (наказ МОН України від 16.07.2018 р. №776), а також та наказ ректора Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка «Про розроблення нових та модернізацію затверджених освітніх програм і навчальних планів» № 139-ОД від 28.12.2020 року.

Зміни зумовлені підсумками акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми з урахуванням зауважень та пропозицій ЕК та ГЕР.

1. Профіль освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Німецька мова і зарубіжна література)»
за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметною спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна
література (німецька)
спеціалізацією 014.022 Німецька мова та зарубіжна література

1 - Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, факультет іноземної філології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: магістр Кваліфікація: Магістр середньої освіти (Мова та зарубіжна література (німецька). Вчитель німецької мови і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти.
Офіційна назва освітньо-професійної програми	«Середня освіта (Німецька мова і зарубіжна література)»
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом магістра, одиничний. 90 кредитів ЄКТС. Термін навчання 1 рік 4 місяці.
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти Сертифікат про акредитацію освітньої програми № 3657 Термін дії сертифіката до 01.07.2028 р.
Цикл / рівень	Другий (магістерський) рівень, НРК України – 7 рівень, EQF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл.
Передумови	Наявність освітнього ступеня «бакалавр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст».
Мова(и) викладання	Українська й німецька мови.
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2028 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://drive.google.com/file/d/10Ixxw89fAmYqRnzt8fbdj7eFYiOUeEDEr/view
2 - Мета освітньої програми	

Підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців – вчителів німецької мови і зарубіжної літератури, здатних вирішувати складні задачі і проблеми у галузі освіти / педагогіки та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

3 - Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність, спеціалізація)

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність: 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (німецька)

Спеціалізація: 014.022 Німецька мова та зарубіжна література

Об'єкт вивчення: освітній процес у закладах загальної середньої освіти за предметною спеціальністю 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (німецька)).

Цілі навчання: підготовка вчителів німецької мови і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти, здатних вирішувати складні задачі і проблеми у галузі освіти / педагогіки та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Теоретичний зміст предметної області: сучасні теоретичні засади актуальних проблем сучасної педагогіки, психології освіти, методики навчання німецької мови і зарубіжної літератури, теоретичні положення фахових дисциплін.

Методи, методики та технології: загальнонаукові, філологічні, психолого-педагогічні методи, сучасні методи навчання німецької мови і зарубіжної літератури, методики пошуку, аналізу й обробки інформації, сучасні інформаційні та комунікаційні технології.

Інструменти та обладнання: навчально-методичний інструментарій, технічні й інформаційно-комунікаційні засоби навчання, обладнання, необхідне для формування предметних компетентностей, мережеві системи пошуку та обробки інформації, бібліотечні ресурси, зокрема університетський депозитарій, використання баз закладів загальної середньої освіти для проведення виробничої педагогічної та виробничої педагогічної переддипломної практик.

Орієнтація освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна програма орієнтована на формування у здобувачів вищої освіти загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, достатніх для здійснення професійної діяльності за спеціальністю, застосування в освітній діяльності традиційних та інноваційних підходів до вирішення проблем філологічної освіти в закладах загальної середньої освіти, науково-дослідної роботи в галузі методики навчання німецької мови і зарубіжної літератури та створення умов для подальшого професійного і наукового розвитку.
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	Формування та розвиток професійної компетентності вчителя німецької мови та зарубіжної літератури для здійснення дослідницької та інноваційної діяльності у галузі 01 Освіта / Педагогіка з інтеграцією філологічної підготовки.
Особливості програми	Професійна підготовка майбутніх вчителів німецької мови і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти реалізується з виваженням поєднанням освітніх компонентів предметної (німецька мова і зарубіжна література), психолого-педагогічної, методичної та практичної підготовки. Програма передбачає проведення наукових досліджень в галузі германістики, методики навчання німецької мови, проходження двох виробничих педагогічних практик у закладі загальної середньої освіти; можливість апробації наукового дослідження під час виробничої педагогічної переддипломної практики з урахуванням сучасних вимог освіти в регіоні та Україні загалом. Створення можливості для педагогічного, методичного, наукового та особистісного зростання здобувачів вищої освіти у контексті студентоцентрованого освітнього процесу шляхом залучення до участі у науково-практичних конференціях, семінарах, наукових форумах різного рівня, до зустрічей із провідними фахівцями в галузі методики навчання іноземних мов, філології, досвідченими вчителями закладів загальної середньої освіти, до удосконалення іншомовної підготовки під час мовних клубів (StartDeutsch Schule) та у рамках програм міжнародної академічної мобільності (DAAD, ERASMUS +KA107).
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	

Придатність до працевлаштування	Згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010 фахівці, які здобули вищу освіту за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Німецька мова і зарубіжна література) можуть обіймати посади: 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти.
Подальше навчання	Можливість продовження здобуття освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти та / або набуття кваліфікації за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване, інтерактивне навчання тощо. Підхід до викладання та навчання передбачає підтримку, консультування та тісну співпрацю здобувача з професорсько-викладацьким складом та іншими стейкхолдерами. Освітній процес здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка та контрольні заходи. Навчальні заняття проводять за такими видами як: лекція, лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація. Обов'язковим є написання кваліфікаційної роботи та складення атестаційного екзамену. Передбачене використання інтерактивних методів навчання, застосування модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища (MOODLE), Google Meet, Zoom.

Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти передбачає: - поточна успішність здобувачів вищої освіти оцінюється за дванадцятибальною шкалою; - бали за оцінювання модульних контрольних робіт, самостійної роботи, індивідуальних завдань визначаються робочими програмами навчальних дисциплін; - результати складання семестрових екзаменів та диференційованих заліків оцінюються за національною чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та за стобальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX), заліків – за національною двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано») та за стобальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX). Контрольні заходи включають діагностичний, поточний, модульний і підсумковий контроль. Формами контролю є: опитування, усні та письмові екзамени, тестування, створення презентацій, проєктів, модульні контрольні роботи, захист результатів практики, заліки (диференційовані заліки), публічний захист кваліфікаційної роботи, атестаційний екзамен тощо. Система оцінювання та контролю ґрунтується на принципах доброчесності та прозорості.	
6 - Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв’язувати складні задачі та проблеми у професійній діяльності або навчанні, що передбачає застосування сучасних методів і підходів до вирішення проблем у навчанні німецької мови та зарубіжної літератури; проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, прогнозування та критичного осмислення проблем у професійній діяльності.
	ЗК 02	Здатність застосовувати сучасні методи та підходи наукового пошуку для проведення досліджень, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК 03	Здатність проводити дослідницьку роботу, дотримуючись принципів академічної доброчесності, визначати цілі та завдання, обирати методи дослідження, аналізувати результати.
	ЗК 04	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, застосовувати інноваційні методи й технології, генерувати нові ідеї.

	ЗК 05	Здатність до адаптації та практичних дій у нових і невизначених ситуаціях освітнього процесу.
	ЗК 06	Здатність свідомо визначати цілі власного професійного й особистісного розвитку, організовувати власну діяльність, працювати автономно та в команді.
	ЗК 07	Здатність до безперервного та послідовного отримання знань та набуття навичок, які сприятимуть подальшому професійному зростанню.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК)	СК 01	Здатність реалізувати комунікативно-навчальну, виховну, розвивальну, освітню, гностичну, конструктивно-планувальну, організаторську функції у процесі навчання німецької мови та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти.
	СК 02	Здатність до формування навчальних умінь здобувачів освіти закладів загальної середньої освіти в оволодінні іншомовною мовною, мовленнєвою, соціокультурною та стратегічною компетентностями.
	СК 03	Здатність творчо та конструктивно підходити до вирішення нестандартних ситуацій професійної діяльності.
	СК 04	Здатність закріплювати, поглиблювати та інтегрувати теоретичні знання у процесі їх практичного використання для виконання навчальних, розвивальних і виховних завдань в освітньому процесі.
	СК 05	Здатність застосовувати набуті знання та уміння у практичних ситуаціях, прогнозувати, проектувати та моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти.
	СК 06	Здатність формувати та розвивати у здобувачів освіти ключові компетентності та уміння, спільні для усіх компетентностей, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання німецької мови і зарубіжної літератури.
	СК 07	Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти з німецької мови і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.
	СК 08	Здатність орієнтуватися в сучасних тенденціях та напрямках розвитку іншомовної освіти у закладах загальної середньої освіти.
	СК 09	Здатність розуміти та використовувати мову, що вивчається в усній та письмовій формах для виконання комунікативних завдань у різних сферах діяльності.

	СК 10	Здатність до аналізу складних явищ новітньої зарубіжної літератури в процесі її навчання у закладах загальної середньої освіти.
	СК 11	Здатність до розуміння та інтерпретації творів сучасної німецькомовної літератури.
	СК 12	Здатність орієнтуватися у літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання німецької мови і зарубіжної літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій здобувачів освіти.
	СК 13	Здатність розуміти та створювати тексти наукового стилю, а також виробити стратегію оволодіння академічним письмом німецької мови як видом іншомовної комунікативної діяльності.
	СК 14	Здатність до критичного осмислення теоретичних проблем сучасної германістики, основних понять лінгвістики в їх системно-структурних зв'язках.
	СК 15	Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу.
	СК 16	Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів

7 – Програмні результати навчання

ПРН 01	Знати методологію, технології та організацію науково-дослідницької діяльності та вміти висвітлювати й узагальнювати її результати з дотриманням вимог академічної доброчесності.
ПРН 02	Знати тенденції розвитку загальнотеоретичних та професійних дисциплін в обсязі, необхідному для проведення науково-дослідницької роботи, вміти аргументувати власні судження, чітко й зрозуміло формулювати висновки.
ПРН 03	Критично оцінювати власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
ПРН 04	Здійснювати відбір методів, форм і засобів навчання, спрямованих на розвиток здібностей здобувачів освіти та їхнє виховання; організовувати їх пізнавальну діяльність з урахуванням вікових та психологічних особливостей.
ПРН 05	Застосовувати сучасні технології в процесі навчання німецької мови та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти.

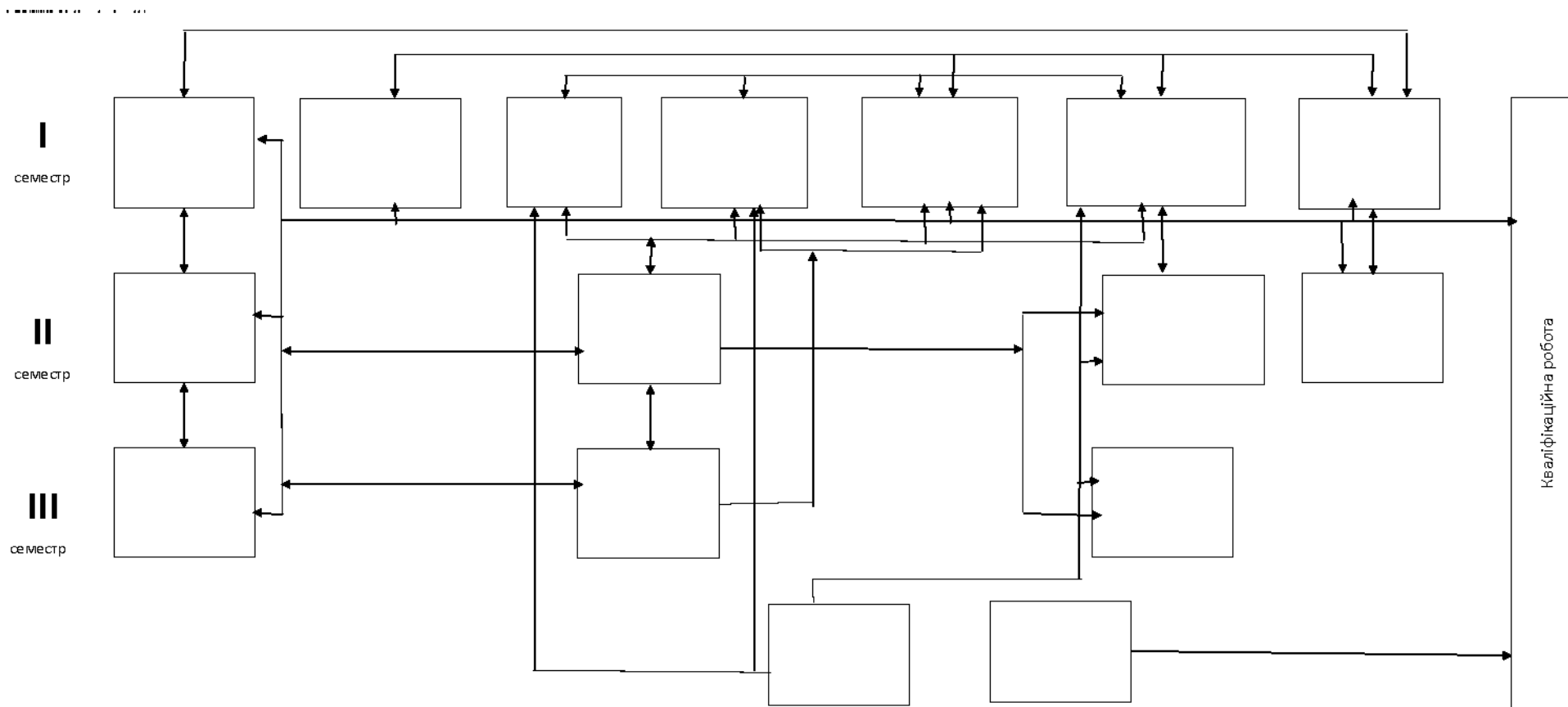
2. Перелік освітніх компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік освітніх компонентів освітньо-професійної програми

Шифр за ОПП	Освітні компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС / навчальних годин	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
Освітні компоненти загальної підготовки			
ООК 01	Методика наукових досліджень	3/90	Залік
Освітні компоненти професійної підготовки			
ООК 02	Психологія освіти	3/90	Залік
ООК 03	Актуальні питання сучасної педагогіки	3/90	Залік
ООК 04	Методика навчання німецької мови в закладі загальної середньої освіти	4/120	Екзамен
ООК 05	Методика навчання зарубіжної літератури в закладі загальної середньої освіти	4/120	Екзамен
ООК 06	Практичний курс німецької мови	5,5/165	Залік (1) Екзамен (3)
ООК 07	Тенденції розвитку новітньої зарубіжної літератури	3/90	Екзамен
ООК 08	Сучасна німецькомовна література	3/90	Екзамен
ООК 09	Теоретичні проблеми сучасної германістики	3/90	Екзамен
ООК 10	Німецьке академічне письмо	4/120	Залік
ООК 11	Практика:		
ООК 11.01	виробнича педагогічна практика в закладі загальної середньої освіти	12/360	Д. залік (2)
ООК 11.02	виробнича педагогічна переддипломна практика	6/180	Д. залік (3)
ООК 12	Кваліфікаційна робота	10,5/315	
ООК 13	Атестація:		
ООК 13.01	публічний захист кваліфікаційної роботи	1,5/45	
ООК 13.02	атестаційний екзамен	1,5/45	

2. ВИБІРКОВІ ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ			
Освітні компоненти за вибором здобувачів вищої освіти		23/690	
ВОК 01	Дисципліна 1	3/90	Залік
ВОК 02	Дисципліна 2	4/120	Залік
ВОК 03	Дисципліна 3	4/120	Залік
ВОК 04	Дисципліна 4	4/120	Залік
ВОК 05	Дисципліна 5	4/120	Залік
ВОК 06	Дисципліна 6	4/120	Залік
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН І КРЕДИТІВ ЄКТС ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРА		90/2700	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньо-професійної програми «Середня освіта (Німецька мова і зарубіжна література)» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи і атестаційного екзамену. Успішна атестація завершується видачею документу про присудження ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр середньої освіти (Мова та зарубіжна література (німецька). Вчитель німецької мови і зарубіжної літератури закладу загальної середньої освіти.
Вимоги до кваліфікаційної роботи:	Структура і зміст кваліфікаційної роботи має свідчити про опанування здобувачем вищої освіти другого (магістерського) рівня системою загальнонаукових, спеціальних та професійних теорій, методикою наукового дослідження, володіння відповідними загальними і фаховими компетентностями, необхідними у сфері майбутньої професійної діяльності. Кваліфікаційна робота має бути апробована, перевірена на плагіат та розміщена у репозитарії закладу вищої освіти. За умови вибору теми кваліфікаційної роботи з германістики обов'язковим у ній є розділ із методики навчання німецької мови в закладі загальної середньої освіти.
Вимоги до атестаційного екзамену:	Метою атестаційного екзамену є вимірювання та оцінювання результатів навчання, досягнутих здобувачем вищої освіти за підсумками вивчення навчальних дисциплін «Психологія освіти», «Актуальні питання сучасної педагогіки», «Методика навчання зарубіжної літератури в закладі загальної середньої освіти», «Тенденції розвитку новітньої зарубіжної літератури», «Сучасна німецькомовна література».
Вимоги до публічного захисту:	Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. Робота екзаменаційної комісії можлива лише за наявності не менше половини її складу та обов'язкової присутності голови комісії. Після завершення захисту усіх кваліфікаційних робіт, визначених на поточний день, відбувається закрите засідання ЕК, на якому обговорюється оцінювання робіт. Рішення про оцінку роботи за 100-бальною і національною шкалою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”) приймається більшістю голосів шляхом відкритого голосування. При однаковій кількості голосів голос голови комісії – вирішальний. Оцінка оголошується головою ЕК уже на відкритому засіданні у присутності осіб, які брали участь у її обговоренні, та усієї групи здобувачів вищої освіти, які захищали роботи цього дня. Засідання ЕК протоколюється.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми

Компоненти ОПП	О О К 0 1	О О К 0 2	О О К 0 3	О О К 0 4	О О К 0 5	О О К 0 6	О О К 0 7	О О К 0 8	О О К 0 9	О О К 1 0	О О К 1 1	О О К 1 1	О О К 1 2	О О К 1 3	О О К 1 3	В О К 0 1	В О К 0 2	В О К 0 3	В О К 0 4	В О К 0 5	В О К 0 6
Програмні компетентнос ті											.	.		.	.						
Інтергальна компетент-ні сть	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+								
ЗК 01	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+								
ЗК 02	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+								
ЗК 03	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+								
ЗК 04	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+								
ЗК 05		+	+	+	+	+					+	+									
ЗК 06		+	+	+	+						+	+									
ЗК 07		+	+	+	+						+	+									
СК 01				+	+						+	+									
СК 02				+							+	+									
СК 03		+	+	+	+						+	+									
СК 04				+	+						+	+									
СК 05		+	+	+	+						+	+	+								
СК 06				+	+						+	+	+								
СК 07				+	+						+	+									
СК 08				+									+								
СК 09						+				+	+	+									
СК 10					+		+	+			+										
СК 11								+													
СК 12				+	+	+	+	+			+	+									
СК 13										+			+								
СК 14									+				+								
СК 15		+	+	+	+						+	+									
СК 16		+	+	+	+						+	+	+								

